

A U R A

TIDSKRIFT FÖR AKADEMISKA STUDIER AV NYRELIGIOSITET

Robert Love, *The Great Oom: The Improbable Birth of Yoga in America*, Viking 2010

Henrik Bogdan

Aura: Tidskrift för akademiska studier av nyreligiositet, Vol. 3 (2011), 158–160.
doi: <https://doi.org/10.31265/aura.478>

De första tio årgångarna, utgivna mellan 2009 och 2018, av *Aura: Tidskrift för akademiska studier av nyreligiositet* (ISSN: 2000-4419) publicerades ursprungligen i tryckt format. Från och med volym 11 (2020), har tidskriften omarbetats till en diamond open access-tidskrift, och har bytt namn till *Aura: Tidskrift för akademiska studier av nyreligiositet* (ISSN: 2703-8122). Samtliga artiklar, redaktionella texter och bokrecensioner från volymerna 1–10 publiceras nu online med open access (Creative Commons BY-SA 4.0 licence) med tillstånd från författarna.

For the first ten volumes, published between 2009 and 2018, *Aura: Tidskrift för akademiska studier av nyreligiositet* (ISSN: 2000-4419) was exclusively available in printed form. Starting with volume 11 (2020), the journal is re-envisioned as a diamond open access journal and will be renamed *Aura: Tidskrift för akademiska studier av nyreligiositet* (ISSN: 2703-8122). All articles, editorials, and reviews from volumes 1–10 are published online in open access form (Creative Commons BY-SA 4.0 licence) with the permission of the author(s).

gion på Irland. Den utgör ett bra och användbart exempel på en lokalstudie av nya religiösa rörelser.

- Liselotte Frisk, Högskolan Dalarna.

Love, Robert, *The Great Oom: The Improbable Birth of Yoga in America*. Viking, 2010. 402 sidor.

Utövandet av yoga är idag en integrerad och självklar del av det religiösa landskapet i väst men dess historia i USA kännetecknas av miss-tänksamhet, rädsla, fördomar och motstånd. Under slutet av 1800-talet och i början av 1900-talet reste en rad mer eller mindre själv-utnämnda indiska "munkar" eller yogalärare runt i USA och föreläste om yogans teori och praktik. Det rörde sig ofta om företrädare för neo-vedanta, varav den mest framgångsrike av dessa var den välkände och inflytelserike Swami Vivekananda. Vivekananda fick sitt stora genombrott vid World Parliament of Religions i Chicago år 1893 där han presenterade neo-vedanta som en universell vishetslära som går bortom de skilda religionernas gränser. Det rörde sig om en form av hinduism som var anpassad efter västerländska normer och värderingar, där Brahman kunde förstås utifrån en västerländsk monoteistisk världsbild. Det var även via Vivekananda som många i väst först kom in kontakt med utövandet av yoga, framförallt genom hans populära bok *Raja Yoga*. Denna form av yoga handlade framförallt om koncentration och mental disciplin, där man undvek yogatraditioner som fokuserar på kroppen, som exempelvis hathayoga. De senare varianterna avfärdades ofta av neo-vedantaföreträdare som vidskepliga och depraverade traditioner, förknippade med tantrans antinomiska tradition.

I Robert Loves bok *The Great Oom: The Improbable Birth of Yoga in America* får vi följa hur hathayoga och tantra först kom till USA genom den nästan mytiske äventyraren Dr. Pierre Bernard, som i pressen kallades "The Great Oom", "Omnipotent Oom" eller "Oom the Magnificent", men vars riktiga namn var Perry Baker (1875-1955).

Bernard hävdade att han blivit initierad in i hathayogans mysterier av den tantriske gurun Sylvais Hamati i tidig ålder, och att han gjorde det till sin livsuppgift att lära ut hathayoga till Amerika. Bernard och Hamati fick tidigt en skara välbärgade och inflytelserika lärjungar när de började hålla kurser i hathayoga i San Francisco under 1890-talet. Med inspiration från frimurarorden och andra samtida esoteriska slutna sällskap grundades The Tantrik Order of America 1905 och loger etablerades runt om i USA. Det var dock i och med att Bernard och hans närmaste medarbetare flyttade till New York som den tantriska rörelsen kom att förvandlas till den blandning av yogaskola, forskningscenter (New York Sanskrit College år 1910) och affärsverksamhet som den blev mest känd för. Bernard öppnade smakfullt inredda centra på fashionabla adresser på flera ställen på Manhattan och lyckades dra till sig en rad oerhört rika personer, bland annat flera arvtagerskor till rika och inflytelserika familjer som Vanderbilts och Goodriches. Han köpte mark i Nyack vid Hudson River där han grundade ett ashram, Clarkstown Country Club, som kom att utvecklas till ett populärt weekendresmål för överklassen i New York, med flera hus, föreläsningssalar, teaterscener, idrottsanläggningar—ja, han köpte till och med in elefanter som kunde ses gå runt och beta på området.

Bernards tantriska verksamhet sågs dock som något suspekt av pressen och det omgivande samhället, och redan under sin tid i San Francisco kom Bernard att bli anklagad för att utnyttja sina elever både sexuellt och ekonomiskt. Love hävdar att det är på grund av Bernard som tantra är så starkt förknippat med sex i USA, en kombination som många gånger visade sig problematisk för Bernard och hans tantriska orden. Den största krisen för rörelsen kom under 1910 då två flickor hävdade att de hade blivit hjärntvättade och sexuellt utnyttjade av Bernard. Åtal väcktes och Bernard häktades, och även om han senare släpptes stämplades han av pressen som en sektledare som sysslade med hjärntvätt, "vit slavhandel" och sexuella orgier. Bilden av Bernard som karismatisk sektledare kom att förfölja honom

under resten av hans liv: trots att han blev väldigt framgångsrik och omåttligt populär bland framförallt rika kvinnor under 20- och 30-talet, återkom angreppen i massmedia med jämna mellanrum.

The Great Oom: The Improbable Birth of Yoga in America är på många sätt en fascinerande berättelse om inte bara tantra och hatha-yogans etablering i USA, utan även om det religiösa klimatet i USA från sekelskiftet fram till andra världskriget. Pierre Bernard kom på många sätt att utmana amerikanska föreställningar om vad som är accepterad religion. Sexualitet och fokus på fysiska övningar ansågs av gemene man som någonting oförenligt med "sann" eller "äkta" religion, och slutsatsen var att den tantriska filosofi som Bernard lärde ut egentligen bara var en fernissa, en fasad bakom vilken orgier och andra hemskheter frodades. Det är även intressant att lyfta fram att tanken om hjärntvätt och mental manipulation (även om inte dessa termer i sig brukades) användes av media som förklaring till varför medlemmar ur Amerikas ekonomiska och kulturella elit kom att bli elever till Bernard. Det var otänkbart att det kunde handla om ett fritt val av tillsynes mentalt friska och intelligenta människor, utan de hade blivit lurade, manipulerade och hjärntvättade — fördomar som är välkända i studiet av nya religiösa rörelser. Sammanfattningsvis kan det konstateras att Loves bok utgör ett betydande bidrag till vår förståelse av tantra och yoga i väst, och att den därmed kan ses som ett bra komplement till tidigare studier i ämnet som Elizabeth de Michelis *A History of Modern Yoga: Patanjali and Western Esotericism* (2005) och Hugh B. Urbans *Tantra: Sex, Secrecy, Politics, and Power in the Study of Religion* (2003).

- Henrik Bogdan, Göteborgs universitet.